

B Ū C S Ū

Eváltva az utolsót —
minden frankom oda,
Gépkocsi,
— Marseillesbe!
mikor? hánykor? —

Párizs
üldözve
köszönt, csodával átfon,
Gyönyörűbb,
és nagyobb
nem volt még soha!

Eücsú harmata,
légy szemembe vendég,
Szívemet
érzelgősség
zifálja-mossa!

Élni
s meghalni
Párizsban szeretnék,
Ha nem volna
különb hazám —

Mcszkva,

Dudás Kálmán ford.

A MARXIZMUS LEGHATALMASABB MŰVE

Irta: Alekszandrov Alekszander

1924 áprilisában tartotta meg Sztalin a Szverdlovszk egyetemen híres előadásait a »Leninizmus alapjai«-ról. Ezen előadások a marxista-leninista elmélet egyik legnagyobb művének — Sztalin a »Leninizmus kérdései« c. lángelméjű könyvének magvát képezik.

A »Leninizmus kérdései« minden párt és szovjet munkás, minden szovjet értelmiségi, diák, tudományos munkás, mérnök, és tiszt kézikönyvévé vált. A tőkés államok munkásai és az értelmiséghez tartozók milliói élvezettel olvassák és tanulmányozzák Sztalin könyvét. A könyvet magát lefordították a Szovjet Szövetség minden népének nyelvére és az összes világnyelvekre és tízmilliós példányszámban forog közkezen. Az emberiség történelmében ritkaságszámba megy, hogy egy könyv ilyen óriási népszerűsége legyen szert. Sztalin ezen műve a marxizmus-leninizmus kincsesházának legremekesebb drágaköve.

A könyv II. kiadásába Sztalin következő új beszédei és munkái kerültek be: »Beszéd a Kreml-palotában, a Vörös Hadsereg katonai akadémiájának évváró ünnepélyén« (1935 május 4), »Beszéd a Sztahánov-munkások első szovjet szövetségi értekezletén« (1935 november 17), »A Szocialista Szovjetköztársaságok Szövetségének alkotmánytervezetéről« (Előadás a Szovjetek VIII. rendkívüli Összövetségi Kongresszusán, 1936 november 25-én), »A dialektikus és történelmi anyagelvűségről« (e munkát Sztalin a Szovjet Szövetség Kommunista (bolsevik) Pártja

történetének rövid tanfolyama számára írta 1938 szeptemberében) és »Beszámoló a Szovjet Szövetség Kommunista (bolsevik) Pártja Központi Bizottságának munkájáról a XVIII. pártkongresszuson« (1939 március 10).

Mindenzen munkáknak pártunk és az egész nemzetközi munkásmozgalom elméletére és gyakorlati működésére óriási jelentősége van. Hogy a könyv régebbi terjedelme megmaradjon, a tizedik kiadásban megjelent néhány munka a szerző belegyezésével kimaradt.

Ez a könyv visszatükrözi az Sz. Sz. Sz. R. munkásosztályának a szocializmus fölépítéséért vívott harca történetét és az Sz. K. (b) P. vezetésének történetét ebben a harcban. Sztalinnak a könyvben összegyűjtött munkái a párt s a leninizmus összes ellenségeire döntő csapást mértek. Sztalin minden beszéde, cikke oktatta hazánk dolgozóit, hogy hogyan kell legyőzniök a fölmerülő nehézségeket, rámutatott a legfontosabb föladatra, amelyre minden erőfeszítésünket összpontosítani kell, a tömegeknek világos irányítással szolgált és erősítette a győzelemben vetett hitet, mozgósította őket a további harcokra és az újabb győzelmek elérésére. Sztalin elméleti munkáinak köszönhető, hogy pártunk erős és győzhetetlen lett, hogy megtanulta hová és hogyan kell vezetni a munkásosztályt, hogy nem fél az élet ellentmondásaitól és nehézségeitől és legyőzi őket, ahogyan csak a bolsevikok tudnak diadalmaszkodni.

»A leninizmus alapjai« c. füzetét Sztalin az »új lenini csapatnak« ajánlotta, a dolgozók azon százainak és ezreinek, akik azért jöttek a pártba, hogy a halott vezért helyettesítsék a küzdelemben. Sztalin ezen munkáját azért írta, hogy az új kommunisták százait ése zreit a leninizmus szellemében nevelje, hogy belőlük a bolsevik-leninisták új kádereit kovácsolja ki. A lángelméjű munka által nevelve a régi bolsevik gárdát leváltó új pártemberek tömegei nőttek föl.



»A leninizmus kérdései«-ben Sztalin a marxizmus-leninizmus alapjait fejtegetve, egyik föladatának tekinti, hogy megmutassa és kifejtse mindazt, amit újat vitt be Lenin a marxizmusba. Ezzel kapcsolatban a leninizmusnak, azóta már közismertté vált meghatározását adja:

»A leninizmus az imperializmus és a proletárforradalom korszakának marxizmusa. Pontosabban: a leninizmus a proletárforradalom elmélete és taktikája általában, a proletárdiktatura elmélete és taktikája különösen.«

A leninizmusnak ezen, Sztalin által fogalmazott meghatározása döntő módon megakadályozta a párt ellenségeinek (trockisták, zinovjevisták, buharinisták, a hitehagyott árulók, a II. Internacionálé revizionistái) minden kísérletét, hogy kiforgassák a leninizmus lényegét, hogy elszakítsák a marxizmustól, hogy a leninizmust csak a marxizmus gyakorlati alkalmazásának fokára szállítsák le, hogy, mint nemzetileg korlátozott tanítást, mint egy elmaradt paraszti ország körülményeire alkalmazott marxizmust mutassák be. Ezzel a meghatározással Sztalin megállapította a marxizmus két fejlődési foka között fönnálló történelmi kapcsolatot, megmutatta, hogy a marxizmus szakadalanul fejlődő és az osztályarc tapasztalataival állandóan gazdagodó élő tudomány. Megmutatta Leninnek, mint a marxizmus nagy elméleti tudósának, mint a szocialista forradalom hadvezérének egész nagyságát és hatalmát.

Sztalin megragadó erővel tárja föl annak az okát, hogy miért vált Oroszország a leninizmus bölcsőjévé, úgy, ahogy a múlt században

Németország volt a marxizmus bölcsője. Oroszország az összes imperialista ellentétek csomópontja volt és minden más országnál inkább állott a forradalom előtt. És ezen okok folytán csak Oroszország volt képes arra, hogy ezen imperialista ellentéteket forradalmi módon oldja meg.

Oroszországban a tökéletes gyarmati és katonai elnyomatás a legembertelenebb és legbarbáribb módon jutott kifejezésre. A cári Oroszország a nyugati imperializmus tartaléka volt annak házórzó kutyája Keleten és leghűségesebb segítőtársa Törökország, Irán, Kína és más országok fölosztásában. A cárizmus és a nyugati imperializmus érdekei annyira összefonódtak hogy a z, aki a cárizmust akarta ütni, annak okvetlen az iperializmusra is kellett sújtania. Ily módon a polgári demokráta forradalomnak át kellett nőnie a szocialista forradalomba.

Sztalin idézi Lenin prófétai szavait, amelyeket még 1902-ben a »Mi a teendő?« c. könyvében írt:

»A történelem azt a legközelebbi feladatot tűzte ki számunkra, amelyik a legforradalmibb valamennyi ország proletariátusának legközelebbi feladatai közül... És ennek a feladatnak a megvalósítása, amely abban áll, hogy leromboljuk nem csak az európai, hanem az ázsiai reakció leghatalmasabb bástyáját: az orosz proletariátust a nemzetközi forradalmi proletariátus élcsapatává tenné.«

Ezért kellett a forradalmi mozgalom központjának Oroszországba áthelyeződnie.

Sztalin megmutatta, hogy Lenin a II. Internacionálé megalkuvása elleni harcban újította és tisztította meg és fejlesztette tovább a marxizmust. A megalkuvók Marx harcos elméletét halott dogmákkal cserélték fel. Forradalmi politika helyett a II. Internacionáléban petyhüdt filiszterség, politikai mesterkedés és parlamenti kombináció uralkodtak. Különböző »kaucsuk« határozatokkal helyettesítették az osztályharc égető kérdéseinek marxista megoldását.

»Közben azonban közeledett az imperialista háború és a proletariátus forradalmi csatáinak új szakasza. A harc régi módszerei a fináncok mindenhatóságával szemben nyilvánvalóan elégteleneknek és erőtlennek bizonyultak.

»Szükség volt a II. Internacionálé egész munkájának, minden munkamódszerének felülvizsgálására, ki kellett onnan üzni a nyárs-polgárságot, a korlátoltságot, a zúgpolitikát, az úrulást, a szocialsovinizmust, a szocialpacifizmust. A II. Internacionálé egész fegyvertárát át kellett vizsgálni, ki kellett onnan hajigálni minden rozsdás és ócskát, új fajtájú fegyvereket kellett kovácsolni. Ilyen előzetes munka nélkül a tökéletes rend elleni hadbavonulásról szó sem lehetett. Enélkül a proletariátus azt kockáztatta, hogy az új forradalmi küzdelmekben nem lesz elég fegyvere, sőt egyszerűen fegyvertelen lesz. »A II. Internacionálé általános felülvizsgálásának, az Augiasz-istálló kitakarításának érdeme a leninizmusnak jutott osztályrésül.«

Ilyen körülmények között született meg és kovácsolódott ki a leninizmus. Az osztályok harcának tüzeben Lenin és Sztalin egyesítették a megalkuvók által szétszakított gyakorlatot az elmélettel, megújították, kifejllesztették és a tényekhez alkalmazták a marxizmust, új alkatú pártot teremtettek, a bolsevik pártot, amely kérielhetetlen a megalkuvókkal szemben és forradalmi a polgársággal szemben.



A »Leninizmus alapjai«-ban Sztalin kifejti a marxizmus-leninizmus lényeges tételeit és megmagyarázza az újat, ami Leniné, amit ő vitt be a marxizmusba. Megmagyarázza a leninizmus forradalmi és bíráló módszerének velejét az anyagelvű dialektikát és az elméletnek a marxista párt működésében való helyét és szerepét.

»Az elmélet az összes országok munkásmozgalmának általánosított tapasztalata. Természetes, hogy az elmélet tárgytalanná válik, ha nincs összekötve a forradalmi gyakorlattal, éppúgy, mint ahogy a gyakorlat is vakká lesz, ha nem világítja meg útját a forradalmi elmélet. De az elmélet a munkásmozgalom hatalmas erejévé változhatik, ha a forradalmi gyakorlattal elválaszthatatlan kapcsolatban formálódik ki, mert az elmélet és csak az elmélet adhatja meg a mozgalomnak a biztonságot, a tájékozódás erejét és a környező események belső kapcsolatainak megértését. Az elmélet és csak az elmélet az, ami a gyakorlatnak segíthet megérteni nem csupán azt, hogy hogyan és hova haladnak az osztályok a jelenben, hanem azt is, hogy hogyan és hova kell haladniuk a közeljövőben.«

A forradalmi elmélet arra hivatott, hogy segítse a pártmunkát a proletáriátus forradalmi harcának vezetésében. De a vezetéshez előrelátás szükséges, és hogy előre lássunk, ismernünk kell a társadalmi fejlődés történelmét. Ezt az ismeretet pedig kizárólagosan a marxista-leninista elmélet adja.



»A dialektikus és történelmi materializmusról« c. írásában Sztalin kifejti a marxizmus alapvető tételeit a módszerről és az elméletről. A dialektikus és történelmi materializmust a Kommunista Párt elméleti alapjának nevezi. Aláhúzza, hogy a marxista társadalom tudomány ugyanolyan tényleges tudomány, mint pl. az élettan. Ez a tudomány az emberi társadalom fejlődésének törvényeit tárgyalja és adatai ugyanolyan hitelesek, mint a természettudományoké.

Könnyű megérteni, hogy mily óriási jelentőségű a marxista bölcsészeti anyagelvűség tételcinek alkalmazása a proletáriátus pártjának gyakorlati tevékenységére. A társadalmi élet megszűnik »véletlenségek« halmaza lenni, ahogy azt a polgári bölcsészek és történészek állítják és a társadalomtörténet tanulmányozása tudományos alapokat nyer. A Pártot tehát tevékenységében nem »jó szándékok« és »az általános erkölcsi tantételek« követelményei kell, hogy vezessék, hanem a társadalmi fejlődés törvényeinek gyakorlati következményei. És ezért változik át a szocializmus a szebb jövő álmából tudománnyá. A tudomány és a gyakorlati tevékenység kapcsolata a kettőnek egysége a proletár párt vezérszillaga kell, hogy legyen.

Ugyanilyen erővel fedi fel Sztalin a marxista dialektikus módszer alkalmazásának jelentőségét a proletáriátus gyakorlati tevékenységében. A dialektikus módszer megköveteli, hogy a társadalmi jelenségeket történelmi alapon tárgyaljuk. Minden a hely és idő feltételeitől függ. A bizonyos feltételek mellett helyes taktika és jelszavak azok változásával vagy más körülmények között helytelenekké válhatnak. A cárizmus uralmának feltételeiben a polgári demokrata köztársaság követelése helyes és forradalmi volt, mert a polgári köztársaság ebben az időben az önkényuralommal szemben haladást jelentett. De az Sz. Sz. Sz. R. feltételeiben ugyanez a követelés ellenforradalmi, mert a polgári köztár-

saság a tanácsköztársasággal szemben történelmileg alacsonyabb rendű.

Mivel a világ állandóan fejlődik és mozgásban van, a pártnak azon társadalmi rétegek felé kell igazodnia, amelyek fejlődnek és amelyeknek jövőjük van még akkor is, ha a jelen pillanatban nem képviselnek döntő erőt. Így a párt a mezőgazdaság szocialista ujjaépítését hajtva végre a kollektivizálás felé vette irányát, habár kezdetben a kolhozok csekélyszámúak és gyöngék voltak. A párt nem tévedett: a kolhozok és szovhozok korlátlanul uralkodó szocialista formáivá váltak a mezőgazdaságnak.

»Tehát, hogy kikerüljük a hibákat a politikában — mondja Sztalin — előre és nem hátra kell tekintenünk.«

Minden fejlődés jellegzetessége a lassú mennyiségi változások ugrásszerű átmenete gyors minőségi változásokba. Eszerint az egyik társadalmi berendezkedésből a másikba való átmenet nem reformok útján, hanem forradalmak segítségével történik, amit az elnyomott osztályok hajtanak végre.

»Tehát, — írja Sztalin — ha a politikában nem akarunk tévedni, akkor forradalmároknak kell lennünk, nem pedig reformistáknak.«

Végül a dialektikus módszer döntő jellemvonása az ellentétek harcáról a belső ellentmondásokon keresztüli fejlődésről szóló tanítás. Az osztálytársadalom fejlődésének mozgató ereje az osztályharc.

»Tehát, ha a politikában nem akarunk tévedni, akkor kérelhetetlen osztálypolitikát kell folytatnunk, nem pedig a proletáriátus és a polgárság érdekeinek összhangjából kiinduló reformista politikát, nem a tőkésrendszernek a szocializmusba való átmentésének megalapító politikáját.«

Ez az engesztelhetetlen elvi álláspont hatja át Sztalin könyvét. Megmutatja ugyanúgy, mint az »Sz. K. (b) P. történetének rövid tanfolyamában«, hogy a párt a munkásosztály összes ellenségeit, az összes soraiban helyetfoglaló megalapítók és árulók elleni harcban nőtt föl és erősödött meg.

»A párt belső ellentéteinek harc útján való leküzdése pártunk fejlődésének törvénye — mondja Sztalin.«

A dialektikus módszerrel fölfegyverzett Kommunista Párt nem riad vissza a harctól, nehézségektől és ellentmondásoktól.

Sztalin hangsúlyozza, hogy a marxizmus nem egy egyszer és mindenkorra adott séma vagy dogma, hanem élő és teremtő elmélet, amely állandóan fejlődik és gazdagodik a proletáriátus osztályharcának tapasztalatával. A leninizmus erejének és győzelmeinek forrása az elmélet és gyakorlat egysége elvének következetes végrehajtásában van.



Marx, Engelsz és Lenin nagy elméleti hagyatékát tovább fejlesztve Sztalin feldolgozta a szocialista fölépítés gyakorlata által föllállított összes alapvető kérdéseket. Az elmélet és gyakorlat szerve egysége, mint vörös fonál húzódik végig Sztalin minden művében. Az ő munkáját a marxista-leninista elmélet továbbfejlesztésénél azon feladatok határozzák meg, amelyeket a párt elé az imperializmus és a proletár forradalmak korszaka, a proletár diktatura és a szocializmusnak a Szovjetszövetségben aratott győzelmj korszaka állít.

A trockisták és zinovjevisták elleni éles harcban Sztalin megvédte és továbbfejlesztette Lenin elméletét a szocializmus felépítésének lehetőségéről kezdetben néhány vagy csak egy országban. A trockisták

harcolva a szocializmusnak egy országban való fölépítése lehetőségéről szóló Lenin—sztalini elmélet ellen, a szocializmusnak a Szovjetszövetségben való építése ellen és a tőkés rendszer visszaállításáért harcolták. A Szovjetszövetség gazdasági visszamaradottságára hivatkozva, a parasztságot ellenforradalmi osztálynak nyilvánítva, a trockisták azt állították, hogy a Szovjetszövetség munkásosztálya saját erejével képtelen lesz legyőzni a parasztsággal való ellentéteket, képtelen lesz azt magához fűzni és a tőkés bekerítés föltételeiben nem lesz képes biztosítani a teljes szocialista társadalom kiépítését.

Sztalin a trockizmus ezen ellenséges tételeit széttrökte. Rámutatott arra, hogy a szocializmus egy országban való felépítésének kérdését ketté kell osztani. Először lehetséges-e a tökéletes szocialista társadalmat fölépíteni egy országban és másodsor, hogy a Szovjetunióban megvédhető-e a szocializmus. Az első kérdést sikeresen megoldhatja a Szovjetszövetség munkásosztályának és parasztságának erejével. A második kérdés megoldásának nélkülözhetetlen föltétele a proletáriátus győzelme a legfontosabb tőkés országokban.

»Országunk — írja Sztalin — az ellentétek két csoportját képviseli. Az ellentétek egyik csoportját a belső ellentmondások teszik, melyek a proletáriátus és a parasztság között állanak fenn (itt a szocializmus fölépítéséről van szó egy országban). Az ellentétek másik csoportját a külső ellentétek képezik, amelyek országunk, mint a szocializmus országa és az összes többi országok, mint a tőkés rend országai között állanak fenn (itt a szocializmus végleges győzelméről van szó)... Aki az ellentétek első, egy ország erőfeszítésével teljesen leküzdhető csoportját összekeveri az ellentétek második csoportjával, melyek megoldásához több ország proletáriájának erőfeszítése kell — az a legdurvább hibát követi el a leninizmus ellen, az vagy zavaros ember, vagy javíthatatlan megalkuvó.«

Sztalin rámutat arra, hogy a szocializmus egy országban való felépítésének lehetősége azt jelenti, hogy lehetséges pusztán hazánk belső erejével megoldani a proletáriátus és parasztság között fennálló ellentéteket, hogy lehetséges a hatalom átvétele és hogy azt a többi országok proletáriátusának segítségével a teljes szocialista társadalom fölépítésére fölhasználjuk anélkül, hogy a többi országokban előzetesen győzme a proletár forradalom.

Sztalin és az Sz. K. (b) P. sztalinj Központi Bizottságának vezetése alatt ez a lehetőség valósággá vált: a szocializmus a Szovjetszövetségben fölépült. A szovjet nép befejezve a szocializmus fölépítését, megkezdte az átmenetet a szocializmus magasabb fokára, a kommunizmus felé.

Azonban a beavatkozások, tehát a tőkés rendszer visszaállítása ellen biztosítékot csakis a proletár forradalomnak néhány legfontosabb országban aratott győzelme ad. Ennek tagadása egyenlő a nemzetközi ségtől és a leninizmustól való elfordulással. Ivanovnak, a komszomol propagandistának írt válaszában Sztalin még egyszer aláhúzta, hogy mindaddig, amíg fennáll a tőkés környezet, fennáll a beavatkozás veszedelem is, hogy mindaddig nincs teljes biztosítékunk a tőkés rendszer visszaállításának veszedelem ellen.



(Folytatjuk)